

EL DESENVOLUPAMENT PSÍQUIC I LINGÜÍSTIC DE LES PERSONES AFECTADES PER UN DÈFICIT AUDITIU 26970

Modificat: juliol-2005

Unitat de Psicologia Evolutiva i de l'Educació
Departament de Psicologia de l'Educació
Professora: Núria Silvestre Benach

OBJECTIUS

L'objectiu principal de l'assignatura és donar eines per detectar i diagnosticar les dificultats que es produeixen en l'adquisició del llenguatge i en el desenvolupament psíquic en infants amb sordesa. A més, es proporcionen criteris bàsics per l'orientació de la intervenció educativa i la integració social prestant especial atenció a l'orientació i consell a les famílies i a escoles.

TEMARI

1. INTRODUCCIÓ

Classificació de les dificultats i trastorns en l'adquisició del llenguatge oral.

2. IMPLICACIONS DE LA SORDESA

- 2.1 Definició i etiologia.
- 2.2 Graus i tipus de sordesa.
- 2.3 Els ajuts tecnològics
- 2.4 Les barreres socio-psico-comunicatives

3. ELS DIFERENTS MODES DE COMUNICACIÓ DE LES PERSONES SORDES

- 3.1 L'adquisició del llenguatge oral: l'educació auditiva i la lectura labial.
- 3.2 Els mètodes d'ajut a l'adquisició del llenguatge oral.
- 3.3 El llenguatge de signes i els mètodes que combinen el gest i la paraula.
- 3.4 Els efectes dels diferents modes de comunicació en el desenvolupament psíquic i lingüístic de les persones amb sordesa

4. EL DESENVOLUPAMENT COMUNICATIU I COGNOSCITIU DE LA CRIATURA SORDA DURANT ELS PRIMERS ANYS DE VIDA.

- 4.1 Detecció, diagnosi i atenció a temps.
- 4.2 Etapes del desenvolupament comunicatiu i senyals d'alerta

- 4.3 Dels primers sons a les primeres paraules
- 4.4 Els inicis de la funció simbòlica

5. L'IMPACTE DE LA SORDESA EN LES FAMÍLIES

- 5.1 Trencament d'expectatives, dol i procés vivencial
- 5.2 L'estrès
- 5.3 Estils comunicatius
- 5.4 Estils educatius

6. L'ATENCIÓ A LES FAMÍLIES

- 6.1 Demandes de les famílies
- 6.2 Revisió dels programes existents
- 6.3 Condicions d'aplicació
- 6.4 El paper de les associacions de famílies

7. L'ADQUISICIÓ DEL LLENGUATGE ORAL

- 7.1 Els mecanismes d'adquisició
- 7.2 L'adquisició dels diferents discursos orals
- 7.3 Els nivells d'adquisició

8. L'APROPIACIÓ DE LA LLENGUA ESCRITA

- 8.1 L'accés al lèxic escrit.
- 8.2 La comprensió i producció de textos.
- 8.3 Nivells d'adquisició
- 8.4 Estratègies de intervenció

9. EL DESENVOLUPAMENT PSÍQUIC

- 9.1 El desenvolupament de la teoria de la ment
- 9.2 El desenvolupament socio-afectiu la construcció de la identitat
- 9.3. El desenvolupament cognoscitiu: Joc simbòlic i operacions cognoscitives

10. LES MODALITATS D'ESCOLARITZACIÓ.

- 10.1 Les modalitats segons el mode de comunicació
- 10.2 Les modalitats segons la forma de integració a l'escola ordinària
- 10.3 Efectes de les diferents modalitats d'escolarització

11. ESCOLA INTEGRADORA I ESCOLA INCLUSIVA

- 11.1 Elements facilitadors del procés de socialització
- 11.2 Els aprenentatges i les adaptacions curriculars
- 11.3 L'ús del llenguatge oral en els contextos escolars (l'opinió del professorat i de l'alumnat)

12. LA INTEGRACIÓ SOCIO-LABORAL DE LA PERSONA SORDA.

- 12.1 La formació postobligatòria i l'accés a l'universitat
- 12.2 Les adaptacions de les empreses

PRÀCTIQUES

L'objectiu de les pràctiques és il·lustrar alguns dels aspectes representatius de la especificitat de la sordesa. Les pràctiques es realitzaran a l'aula a partir de l'anàlisi i discussió de protocols, documents audiovisuals, etc.

Les pràctiques es basaran en els següents continguts: classificació del tipus de sordeses, interaccions de la criatura sorda amb l'adult, assessorament familiar, avaluació del llenguatge oral, desenvolupament cognoscitiu, identitat de l'adolescent sord, dificultats en l'adquisició de la llengua escrita, adaptacions del professorat a l'aula.

DOCÈNCIA TUTORITZADA

La Docència Tutoritzada, optativa per l'alumnat, contemplarà diferents opcions:

- Col.laboració en una recerca.
- Orientació per la realització d'un treball
- Discussió de documents sobre intervenció i recerca.

AVALUACIÓ

L'avaluació de la teoria es farà mitjançant dos exàmens (primer parcial que llibera matèria i final)

L'avaluació de les pràctiques consistirà en una prova d'anàlisi de diferents casos pràctics que es realitzarà el mateix dia de l'examen teòric i es tindrà en compte per ponderar la nota final de l'assignatura.

L'avaluació de la realització d'un treball que es realitzarà durant el curs.

ASSIGNATURES DE LLIURE ELECCIÓ RECOMANADES

Facultat de Ciències de l'Educació:

21973 Didàctica i Desenvolupament Curricular.

22014 Bases Psicopedagògiques per a l'Educació en la Diversitat.

22018 Aspectes Didàctics i organitzatius per a l'Educació en la Diversitat.

23193 Organització Escolar i Atenció a la Diversitat.

23194 Integració Educativa i Sociolaboral.

BIBLIOGRAFIA

Belinchón, M.; Riviere, A. i Igoa, J.M. (1992). *Psicologia del lenguaje. Investigación y Teoría*; Trotta. Madrid.

Bosch, L. (1984). *El desarrollo fonológico infantil: una prueba para su evaluación*. En Siguan, M. *Estudios sobre Psicología del lenguaje infantil*. Piramide. Madrid.

- GISTAL (2002) *L'alumnat sord a les etapes Infantil i Primària. Criteris i exemples d'intervenció educativa*. Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions
- Marchesi, A. (1987). *El desarrollo cognitivo y lingüístico de los niños sordos*. Alianza Editorial. Madrid.
- Marschark, M. (1993). *Psychological Development of Deaf Children*. Oxford University Press. New York.
- Rondal, J.A. i Seron, X.(1985). *Trastornos del lenguaje* .3 tomos. Paidós. Barcelona.
- Silvestre, N. (1988). "El niño con déficit auditivo" en SASTRE,G y MORENO,M (Direc.) *Enciclopedia Práctica de pedagogía*. Ed. Planeta 6, 320-336.
- Silvestre, N (1991). "Las interacciones del profesor con el adolescente sordo profundo en el aula regular con oyentes". *Revista de logopedia y audiología* XI., 3, 170-177.
- Silvestre,N; Cambra,C.; Laborda,C.; Mies,A.; Ramspott,A; Rosich,N.; Serrano,C; Valero,J. (1998). *Sordera. Comunicación y Aprendizaje*. Ed.Masson. Barcelona.
- Torres,S. (1995). *Deficiencia auditiva. Aspectos psicoevolutivos y educativos*. Ed.Aljibe.Málaga.
- Wood, D., Wood, H., Griffiths, A. i Howarth, I. (1986). *Teaching and talking with Deaf Children*.John Wiley & sons. Chichester.
- Yule, W. & Rutter, M. (1987). *Language Development and Disorder*. Mac Keith Press. Oxford.